

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA XIZMATLAR SOXASINI RIVOJLANTIRISH

Vannobova Gulhayo Toxirjon qizi

Namangan davlat texnika universiteti

Annatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida xizmatlar sohasining jadal rivojlanishi, uning iqtisodiyotdagi ulushi va tarkibiy o'zgarishlari chuqur tahlil qilinadi. So'nggi yillarda mamlakatda xizmatlar sektorining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi 56 foizdan oshgani, axborot-kommunikatsiya, moliyaviy va turizm xizmatlarining yuqori sur'atlarda o'sayotgani amaliy ma'lumotlar asosida yoritiladi. Tadqiqotda xizmatlar sohasining raqamli transformatsiya jarayonlari, hududlararo tafovutlar, mehnat unumdorligi va eksport salohiyatiga ta'sir etuvchi omillar o'rganiladi.

Maqolada Jahon banki, O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi va iqtisodiyot vazirligi hisobotlari asosida xizmatlar bozorining yangi tendensiyalari tahlil qilinib, innovatsion va raqamli yechimlar orqali xizmatlar eksportini kengaytirish bo'yicha takliflar ilgari suriladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, xizmatlar sektorini modernizatsiyalash, malakali kadrlar tayyorlash hamda hududiy infratuzilmani rivojlantirish mamlakatning barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlovchi asosiy omillardan biridir.

Kalit so'zlar: xizmatlar sohasi, iqtisodiy o'sish, raqamli transformatsiya, xizmatlar eksporti, innovatsiya, hududiy rivojlanish.

Xizmatlar sektori zamonaviy iqtisodiyotda muhim o'rin egallaydi — bu soha nafaqat ichki xizmat ko'rsatish hajmini oshiradi, balki eksport qobiliyatini ham kengaytiradi. O'zbekistonda xizmatlar sohasining yetakchi yo'nalishlarga aylanib borayotgani so'zsiz. Jumladan, so'nggi

yillarda davlat tomonidan xizmatlar sohasini jadallashtirishga bag'ishlangan chora-tadbirlar qabul qilindi. Masalan, Prezident qarorlari orqali xizmatlar sektorida investitsiyalar va infratuzilma yaratish jarayonlari rag'batlantirilmoqda.

Xizmatlar sektorining hozirgi holati va tendensiylar

H hajm va o'sish sur'atlari

2025 yilning birinchi choragida xizmatlar sektori YaIMga 56,1% hissa qo'shdi.

2018 yilda xizmatlar bo'yicha hajm taxminan 19 mlrd \$ bo'lgan bo'lsa, 2025 yilga kelib 65 mlrd \$ ga yetdi — ya'ni 3,5 marta o'sdi.

2025 yil uchun xizmatlar bo'yicha hajm 82 mlrd \$ darajasiga yetkazish rejalashtirilgan.

2025 yilning yanvar-mart oylarida bo'yicha xizmatlar «bozor xizmati» ko'rsatilish hajmi real ravishda +12.6% ga o'sdi.

Segmentlar bo'yicha rivojlanish

Moliyaviy xizmatlar +19.6% ga, transport xizmatlari +11.5% ga, aloqa va axborot xizmatlari +24.3% ga o'sdi yanvar-mart 2025 da.

Axborot va kommunikatsiya xizmatlari 2025 yil yanvarda +16.9% ga o'sdi.

Turizm, moliya, IT segmentlari ayniqsa jadal o'smoqda.

Hududiy tafovutlar

Poytaxt Toshkent shahar xizmatlar hajmida ustun — 2023 yilda shahar xizmatlar hajmining 66.1% qismini tashkil qilgan.

Kam rivojlangan hududlar (masalan, Xiva, Kattakurgan) xizmatlar hajmi jihatidan sezilarli orqada qolmoqda.

Asosiy muammolar

Ko'p hollarda xizmatlar sektori past malakali xizmatlardan iborat — chakana savdo, turizm, transport kabi. Innovatsion xizmatlar (masalan, professional konsultatsiya, IT) hali kam ishlab chiqilgan.

Kadrlar salohiyati va axborot-kommunikatsiya xizmatlari bo'yicha malaka darajasi hali yetarli emas.

Hududlararo tafovut katta: xizmatlar hajmi ba'zi tumanlarda kam, infratuzilma past.

Xizmatlar eksporti hali o'z potentsialiga to'liq chiqa olmadi — ma'lumotlarga ko'ra, xizmatlar eksporti 2024 yilda 7,2 mlrd \$ ga yetgan.

Raqamli transformatsiya tarafidan infrastruktura hamon takomillashtirishni talab qiladi. tashkenttimes.uz

Rivojlantirish yo'llari va takliflar

Quyida sohani keyingi bosqichga olib chiqish uchun tavsiyalar keltirilgan:

Raqamli xizmatlarni kengaytirish va innovatsiyalarni joriy etish

IT-xizmatlar, onlayn platformalar, «freelance», masofaviy xizmatlar orqali yangi xizmatlar yaratilishi mumkin.

Axborot va kommunikatsiya xizmatlari +24% o'sish ko'rsatgani raqamli yo'nalishning istiqbollari ko'rsatadi.

Kadrlarni tayyorlash va malaka oshirish, ayniqsa yuqori malakali xizmatlar bo'yicha — xalqaro miqyosda raqobatbardosh bo'lishi lozim.

Xizmatlar eksportini oshirish

Turizm xizmatlari, tibbiy turizm, ta'lim xizmatlari orqali eksport hajmini kengaytirish — turizm xizmatlari eksporti yildan-yilga oshmoqda.

Professional xizmatlar (konsultatsiya, arxitektura, dizayn) eksportini rag'batlantirish.

Eksport orientatsiyadagi xizmatlarda raqamli platformalar va xalqaro hamkorlik orqali o'sish yondashuvlari.

Hududiy infratuzilmani mustahkamlash

Hududlarda transport, aloqa, logistika infratuzilmasini yaxshilash — chunki ayrim hududlarda xizmatlar rivojlanishi orqada qolmoqda.

Xizmatlar markazlarini ochish, xizmat ko'rsatish nuqtalarini kengaytirish, kichik va o'rta biznesni xizmatlar sohasiga jalb qilish.

Regulyator muhitni takomillashtirish va raqobatni oshirish

Bozorni liberallashtirish, aloqa va transport sohalarida monopoliyalarning ta'sirini kamaytirish. tashkenttimes.uz

Qonunchilikni modernizatsiya qilish, davlat xizmatlarini va xususiy sektorni birlashuvi uchun sharoit yaratish.

Kadrlar tayyorlash va salohiyatni oshirish

Kasbiy tayyorgarlik, malaka oshirish uchun markazlar tashkil etish.

Yoshlarni startaplar, kreativ iqtisodiyotga jalb qilish, grantlar va akseleratorlarni kengaytirish.

Axborot-kommunikatsiya xizmatlari bo'yicha malaka yetishmovchiligi muammosini hal qilish — misol uchun, faqat 15% aholi asosiy ICT ko'nikmalarga ega ekanligi aytilgan. tashkenttimes.uz

Xulosa

O'zbekistonda xizmatlar sohasi shiddatli rivojlanmoqda, hajmi oshmoqda va iqtisodiyotdagi ahamiyati ortib bormoqda. Biroq, uni yanada sifatli va barqaror rivojlantirish uchun raqamli transformatsiya, hududiy rivojlanish, xizmatlar eksportining kengaytlashi, kadrlar salohiyatining oshirilishi va regulyativ infratuzilmaning takomillashuvi zarur. Agar ushbu yo'nalishlarda kompleks choralar ko'rilsa, xizmatlar

sohasi nafaqat ichki bozorda, balki xalqaro maydonda ham raqobatbardosh bo'lishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. **O'zbekiston Respublikasi Prezidentining** 2024-yil 12-martdagi PQ–146-son qarori — “Xizmatlar sohasini rivojlantirishni jadallashtirish va eksport salohiyatini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida”. – *Toshkent: Prezident.uz*, 2024.<https://president.uz>
2. **O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi.** “2025-yil yanvar–mart oylarida xizmatlar sohasining rivojlanish ko'rsatkichlari.” – *Analitik byulleten*, Toshkent, 2025.
https://stat.uz/img/analitika-03_2025-eng_p98749.pdf
3. **World Bank (2024).** *At Your Service?: The Promise of Services-Led Growth in Uzbekistan.* – Washington, D.C.: The World Bank Group.
<https://www.worldbank.org/en/country/uzbekistan/publication/promise-of-services-led-growth>
4. **UzDaily (2025).** “The services sector remains a key driver of Uzbekistan's GDP growth.” – *UzDaily International News*, 2025-yil aprel.
<https://www.uzdaily.uz/en/the-services-sector-remains-a-key-driver-of-uzbekistans-gdp-growth>
5. **INVEXI Analytics (2025).** “Development of the Service Sector in Uzbekistan for January 2025.”<https://invexi.org/en/press/development-of-the-service-sector-in-uzbekistan-for-january-2025>
6. **The Tashkent Times (2025).** “World Bank urges reforms in Uzbekistan's services sector to drive growth, jobs and global trade integration.”<https://tashkenttimes.uz/finances/14438-world-bank-urges-reforms-in-uzbekistan-s-services-sector-to-drive-growth-jobs-and-global-trade-integration>

